A°. 1856. N°. 286.

DINGSDAG 2 DECEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL bevattende Nieuws en Advertentiën.

UTRECHT 2 December.

Het wintersaizoen voor het postvervoer is weder gebroken De Fransche post is eenige uren later gewoonlijk ontvangen; *de Haagsche en een deel N. Holl. post is weder achter gebleven en zal den trein van 1½ ure aankomen!* Eene partikure administratie zou in sneeuwtijd, zooals thans, zich zelf hulpmiddelen zoeken, om zulk een lang onthoud zooveel mogelijk te vergoelijken. De btenaren, aan wie de hoofdleiding van het postvoer is opgedragen, schijnen de zaken te laten pen, al naar de zaken loopen willen. Zij zijn vooral tig.... in 't ontvangen van hunne traktementen. de Regering, zou die niet meer in den geest der rgerij handelen, als zij eerder de aktiviteit harer btenaren aanwakkerde, dan door misschien te gekkelijk toegekende traktementsverhooging slechts gemak te verhoogen?

Niet alleen Utrecht, maar ook Arnhem en al de ordelijke provinciën lijden in 't postvervoer, door dit mis aan wakkerheid der postdirektie bij winterweêr.

De berigten uit het Buitenland zijn niet zonder lang. Uit Luxemburg meldt eene *telegrafiesche ding* het volgende:

„*Luxemburg*, *Maandag* 1 *December*.

„Volgens eene ordonnantie van den koning groothertog, gedagteekend, 's Hage, den 27. Nov., wordt or het groothertogdom Luxemburg de nieuwe gewijzigde grondwet geoktrooijeerd, welker ontwerp reeds de Kamer was voorgelegd, die zich geheel vijandig tegen verklaarde.

„Volgens eene tweede ordonnantie wordt de Kamer ntbonden.

„Het land is rustig."

Men was deze tijding eenigzins wachtende, ten minste na al het reeds in Luxemburg gebeurde; echter kan het wel niet anders, of ze zal in het groothertogdom een pijnlijken indruk te weeg brengen.

Gisteren werd te Parijs, na den afloop der beurs, e tijding ontvangen, dat Engeland had toegegeven an de wensch der overige mogendheden, om de nieuwe konferentie te Parijs bij te wonen. Deze belangrijke stap zal zeker wel veel aan het trotsche Albion gekost hebben; ze zal echter veel bijdragen ot eene meerdere algemeene gerustheid. Moge e ook een krachtig middel zijn, om de beslissing te oen naderen van de zoovele onbeslechte kwestiën, die Europa na de verkondiging des vredes nog bezig houden.

Ook werd gisteren te Parijs de tijding ontvangen, dat er op Sicilië, in de nabijheid van Palermo, een opstand was uitgebarsten, en dat de Zwitsersche regementen derwaarts vertrokken waren, om den opstand te dempen. — Dit anders belangrijk berigt is echter niet op de gewone wijze ook door ons ontvangen, noch wordt door de Belgische bladen vermeld; alleen de *Köll. Zeit.* heeft het per telegraaf uit Parijs ontvangen, en als zoodanig medegedeeld. De bevestiging wordt alzoo nog verwacht. Werd die ontvangen, we zullen niet behoeven op te merken, hoezeer dit de Engelsche politiek zou in de hand werken, en de stand van zaken in Napels zeer zou bemoeijelijken.

De feesten, die ter gelegenheid van 's Keizers verblijf te Triest er worden gegeven, geven aan het Triester dagblad de volgende ontboezeming in de pen. „Die reis is, zegt het, „de zegevierende togt van den Keizer van Midden-Europa, die *Dante* en *Petrarca* hebben voorspeld. Op dit oogenblik toch staat Oostenrijk in den waren zin des woords aan het hoofd der Europeesche staatkunde. De Keizer van het Westen, door zijne wijsheid en zijn geluk tot het roemrijk toppunt gekomen van algemeen scheidsman te wezen, is van dat standpunt eenige treden teruggekomen door de wijfelingen van zijne politiek, terwijl Oostenrijk, door zijne rustige volharding en zijne standvastigheid, zich de eereplaats heeft voorbereid bij de Europeesche diplomatie!" Zou zulk eene verheffing van Keizer *Frans Jozef* zelfs Engeland wel bevallen?

Aangaande den nieuwen president van de Unie leest men heden, dat hij na zijne terugkeer uit Engeland op zijn landgoed Wheatland in Pensylvanië rustig leefde. Hij is de zoon van een pachter uit Dumbartonshire in Schotland, die omstreeks het jaar 1787 naar Pensylvanië overstak, en werd aldaar in 1791 geboren, zoodat hij thans 65 jaren telt. In zijne jeugd nam de ontwikkeling van zijnen geest zeer toe, doch ging gepaard met eene niet minder krachtige ligchaams-ontwikkeling, het gevolg van zijne veelvuldige mannelijke oefeningen in de vrije lucht. Reeds in zijn 23jarigen leeftijd was hij lid van het wetgevend ligchaam van Pensylvanië. Kort daarna zag men hem plaats nemen in de Kamer van vertegenwoordigers te Washington, als verdediger van het stelsel van Monroe. In de jaren 1831-1833 trad hij het eerst in diplomatiesche betrekking, daar hij met eene bijzondere zending naar Petersburg vertrok, en het eerste Russiesch-Amerikaansche handelstraktaat sloot. In 1845 werd hij staatssekretaris onder president *Polk*. Tijdens de verwikkelingen met centraal Amerika werd hij als de beste diplomaat naar Londen gezonden, en wist hij steeds Amerika met eere te vertegenwoordigen.

— Eergisteren heeft er bij Z. K. H. prins *Frederik der Nederlanden*, op zijn buiten het huis de Paauw, eene groote jagtpartij plaats gehad, waarop o. a. de leden van het korps diplomatieke en de zich in de residentie bevindende Russiesche admiraal *Glasenap* waren uitgenoodigd.

— Naar men verneemt, is dezer dage eene kommissie benoemd, aan welke de vereerende taak is opgedragen een onderzoek in te stellen, en de regeringen van Nederland en België in te lichten omtrent de mogelijkheid, het wenschelijke en het nut van de indijking der in de Zwin liggende schorren, en zijn tot leden dier kommissie benoemd voor Nederland de heeren *Dames van Citters*, lid van de Gedep. Staten in Zeeland; *J. M. Hennequin*, ontvanger van polders te Sluis; voor België de heeren *Frambout*, lid van de permanente deputatie, en *Godin*, administrateur van polders, beiden te Brugge, met toevoeging der hoofd-ingenieurs der provincien Zeeland en West-Vlaanderen. Mogen de bemoeijingen der kommissie bevorderlijk zijn aan den bloei van den landbouw.

— De *Gelderlander* bestrijdt de wettigheid der besluiten van den gemeenteraad te Nijmegen, genomen in de zitting van 14 Nov., op grond dat de heer mr. *Payen* daartoe heeft medegewerkt, niettegenstaande hij ruim 4 weken te voren geïnstalleerd was als regter in de arrondissement regtbank te 's Hertogenbosch. Vermits de wet op de regterlijke organisatie beveelt, dat de regters hunne vaste woonplaats moeten hebben in de gemeente waar de regtb. gevestigd is, had de heer mr. *Payen*, bij zijne installatie te 's Bosch, het radikaal als ingezeten van Nijmegen verloren en kon geen deel meer uitmaken van den gemeenteraad aldaar.

— In de gisteren gehouden raadszitting zijn ingekomen missiven Gedep. Staten:

a) ten geleide van een kon. besluit houdende goedkeuring van het tarief voor de Waardsluis, — voor informatie;

b) houdende goedkeuring der wijziging van art. 27 der verord. op het marktwezen, — alsvoren;

c) mededeelende dat de kon. beslissing op het tarief der begrafenisregten verdaagd is tot het einde van dit jaar, — alsvoren;

d) houdende goedkeuring van de begrooting voor de dienstd. schutterij, — alsvoren;

e) houdende goedkeuring van een besluit tot het afstaan van stadsgrond aan den heer *Buskes*, — alsvoren;

Wordt in verband met dit lartste ter tafel gebragt eene voordragt van B. en W. betreffende het afstaan van nog een gedeelte gronds, — ter sekretarie;

Is nog ingekomen een provinciaal-blad No. 84, betreffende het maximum van den onderstand bedoeld bij art. 125 der armenwet;

Eene missive van Gedep. Staten betreffende het onderhoud van het zand- en jaagpad tusschen Utrecht en Breukelen, en, in verband hiermede, eene voordragt van Burg. en Weth., — ter sekretarie.

Wordt ter tafel gebragt eene voordragt tot af- en overschrijving van *f* 300 ten behoeve der gezondheidskommissie, — konform;

De Voorzitter deelt mede, dat betrekkelijk de laatst plaats gehad hebbende vervulling der vakature in het vereenigd bestuur der Gods- en Gasthuizen, met dat bestuur eene korrespondentie is gevoerd, welke op zijn voorstel ter sekretarie wordt gedeponeerd.

Wordt ter tafel gebragt:

eene voordragt tot verkoop van 2 huizen aan de van Wijckskade, — konform;

eene voordragt betreffende de oprigting van een beurtveer tusschen Utrecht en Rietveld en de Bree, — konform;

eene voordragt betreffende de vaststelling van het 2e supp. kohier der hondenbelasting, — konform;

eene voordragt in verband met de ter vorige verg. ingekomen missive der gezondheidskomm., betreffende de sloppen en goten, — ter griffie.

Wijders is nog ingekomen:

eene missive van Ged. St., houdende bedenkingen tegen het besluit betreffende het verleenen van subsidiën aan het R. K. parochiaal armbestuur, — met de desbetreffende voordragt in handen der Komm. voor de zaken van het armwezen;

Twee missiven van dr. *v. d. Heuvel* en dr. *A. Kops*, beiden ontslag verzoekende, de een als pres. en lid en de ander als lid der Komm. van geneesk. toevoorzigt, — ter sekretarie;

eene missive van dr. *A. de Jongh*, houdende dankbetuiging voor de verleende traktementsverhooging, — voor kennisgeving;

een rekwest van den heer *Morren*, verzoekende dat hem het stads erfhuis kantoor bij eventueele likwidatie worde overgegeven, — met een ander daartoe betrekkelijk verzoek in handen der Komm. voor deze zaak;

een rekwest van *A. C. v. Sevenhoven*, houdende bezwaren tegen de vastgestelde verordening op het beurtveer tusschen Utrecht en Bodegraven, — ter sekretarie;

een rekwest van *D. Rijnenberg*, betreffende de oprigting eener bijzondere school, - ter sekretarie en behandeling in eene volgende verg.

Wordt hierop voortgezet de behandeling der verordening tot voorkoming van brand, welke met eenige wijzigingen wordt aangenomen.

*— Naar men verneemt, zijn in de zitting van het Kantongeregt te dezer stede, van den 28 November 1856, weder twaalf personen tot boeten of gevangenisstraf verwezen, ter zake van:

4 overtreding der Wet op het stuk van Jagt en Visscherij.
1 zonder vergunning houden van eene mestvaalt.
4 niet doen van aangifte van woonplaats verandering of verhuizing.
1 zich in kennelijk beschonken toestand op den openbaren weg vertoonen.
1 verwekken van wanorde op den openbaren weg, en
1 buiten noodzaak rijden op de voor de voetgangers bestemde kleine steenen.

*— Op den 27 Nov. is, na afgelegd examen, als kandidaat-notaris toegelaten de heer *J. H. Terwogt*, alhier woonachtig.

*— Uit Alexandria wordt ons van den 19 Nov. ll. geschreven:

De Onderkoning *Mohamed Saïd* bevindt zich sedert eenigen tijd te Kaïro, en zal zeer waarschijnlijk aan het einde dezer maand naar Opper-Egypte, Sennaar en Soudan vertrekken, ten einde krachtige maatregelen te nemen tot eene organisatie van het krijgswezen aldaar. Ziehier de oorzaak van zijn vertrek. *Theodoor*, Keizer van Abyssinië, schijnt in de binnenlanden van Afrika geene onbelangrijke veroveringen te maken. Hij beschikt over een leger van ongeveer 50,000 man tamelijk goed georganiseerde troepen, onder welke men Europeanen als aanvoerders telt. De aan zijn rijk grenzende provincien Sennaar en Soudan zijn niet alleen buiten staat eenigen tegenstand te bieden, maar geheel van troepen ontbloot, en zouden ligtelijk den Zuidelijken veroveraar uitlokken zijn rijk te vergrooten.

De Pacha zal nagenoeg 4 maanden afwezig zijn. Z. H. zal vergezeld worden door eenige duizend man troepen, van den beroemden Franschen ingenieur, den generaal *Mougel-Beij*, reeds ettelijke jaren in

dienst van het Egypt. goevernement. Aan den Nederl. ingenieur, den heer *Schneither*, alhier met den heer *Conrad* gearriveerd, is de eer te beurt gevallen door den Onderkoning tot die reis te worden uitgenoodigd; hij heeft dit vereerend aanbod dankbaar aangenomen.

Den 2 Nov. arriveerde alhier, via Triest, de president der internationale komm. voor de Suez-doorgraving, de heer *F. W. Conrad*. Hij is vergezeld van zijne dochter, den baron *Taets van Amerongen*, ordonnans-officier van Z. M. onzen Koning, den Ned. ingenieur des waterstaats *Schneither*. De K. G., de heer *Ruyssenaers*, heeft de Holl. reizigers met 's lands sloep van boord afgehaald.

Den 4 is des heeren *Conrad's* gevolg naar Kaïro vertrokken en daarna door den heer *R.* aan Z. H. voorgesteld.

De prijzen der granen zijn dalende; de markt echter blijft gesorteerd. Men verwacht algemeen vermindering.

Graan ter levering voor December 109—110 Prs., voor Januarij 107—108 het Ardeb; Graan voorhanden 108—110 Prs., Gerst 62—65 Prs., en Boonen 89—90 Prs. het Ardeb. Lijnzaad, vrij goede gezuiverde kwaliteit, 146—150 Prs. het Ardeb. De katoenoogst wordt in groote hoeveelheid te Alexandria aangevoerd; de kwaliteit overtreft de middelmatige, de oogst is gunstig; 220—270 Prs. het kwintaal goede kwaliteit. (8 Prs. 1 gulden Nederl., 16 Ardeb maken nagenoeg 1 L. 30 mud.)

De scheepsvrachten zijn van $4^1/_2$ Schell. 5 Schell. voor orders naar Falmouth, met 10 % verhooging voor eene haven naar het kontinent.

Zr. Ms. fregatschip de Doggersbank, komm. *d'Escury*, verlaat heden Smyrna en wordt weldra in deze haven verwacht.

De heer *Ferd. de Lesseps* zal heden met de Fransche boot, via Marseille, alhier arriveren.

Wij hebben in November eene ongekende warmte; ik schrijf u dit 7 uur 's avonds, de vensters en deur mijner kamer zijn open, maar niet de minste versche lucht, geen blad beweegt zich, de minste beweging dringt het zweet uit alle poriën.

— Eergisteren avond heeft te Amsterdam de kommissie van beoordeeling van den wedstrijd voor rederijkers door het genootschap *door oefening grooter* den 28. en 29. dezer gegeven tot viering van zijn twintig jarig bestaan, den 1. prijs (een zilveren inktkoker) aan de rederijkerskamer *Laurens Janszoon Coster*, van Haarlem, en den 2. prijs (een zilveren presidentshamer) aan het genootschap *Vondel*, onder de zinspreuk: *Per ardua ad astra*, toegewezen. Van de ingeschreven kamers en vereenigingen waren tien door het lot aangewezen om aan den strijd deel te nemen. Overigens was het geheele feest bijzonder wel ingerigt. *N. R. Ct.*

— De raad der gemeente Meppel heeft den 27. Nov. in zijne openbare vergadering, volgens het ontvangen voorstel van Z. Exc. den minister van Binnenl. Zaken, besloten, om het telegraafkantoor aldaar te behouden, waarvoor jaarlijks *f* 1500 zal worden gewaarborgd.

— Donderdag zal Mevr. *Keine Gartman* hare derde voorstelling hier geven. Na den goeden uitslag van de beide eerste is er niet aan te twijfelen, of ook de *Mathilda*, dat als stuk beter genoemd wordt dan de *Magdalena*, zal een talrijk publiek trekken. Wij zien in de opkomst van ons publiek bij de Holl. voorstellingen eene verbetering, waarop wij ons gelukkig achten te mogen wijzen, als een weder ontwaken van den goeden, nationalen geest.

Intusschen wenschen velen, dat te midden der goede Holl. voorstellingen, die de heer *de Vries* ons geeft, hij ook met zijne Opera ons niet zal vergeten en door eene gelukkiger opera-voorstelling, met de nieuwe krachten, die hij in zijn personeel heeft opgenomen, ook in dezen opzigte het publiek zal voldoen. De heer *Gardoni* blijft nog slechts enkele dagen in ons land; wij hopen zeer ook hem hier te hooren.

— Sedert eene halve eeuw hebben er vele veranderingen in den landbouw der provincie Overijssel plaats gehad. Overal waar de groengronden verdeeld zijn, hebben de boeren proefondervindelijk kunnen opmerken, dat er geen magerder vee is dan hetgeen zich gratis voedt, en dat de kosten en moeite aan de weiden besteed, al zeer spoedig vergoed worden door meerdere opbrengst van zuivel en mest. Door het meerder verbouwen van aardappelen wordt de oude slenter van rogge, volgrogge en boekweit verlaten en klaver, zomerspurrie en snijrogge treft men hoe langer zoo meer in die streken aan; terwijl men het rundvee, dat vroeger algemeen van April tot November op het gemeene veld zijn voedsel moest vinden, thans meer op stal of in beter behandelde weiden ziet.

Dat die verbetering vooral haren oorsprong aan de markteverdeelingen verschuldigd is, heeft voor die streken het nut der verdeeling der markten van Dalmsholte en Oudleusen zoo voldingend bewezen, dat men er zeer naar verlangt dat de belangrijke Rozengaarder markte spoedig moge volgen. Landbouw en veeteelt zullen er bij winnen, en meerder werk voor den daglooner zal er een noodzakelijk gevolg van wezen.

— Zoowel te Brussel als te Parijs en Londen hebben sneeuw, dooi en mist zich even als hier in den laatsten tijd afgewisseld. De sneeuwstormen hebben het kanaal bijna onbruikbaar gemaakt. Alleen aan de Engelsche Lloyd is berigt ontvangen, dat van den 14 tot den 24 Nov. 104 schepen zijn verongelukt. In die 10 dagen, meent *the Standard*, dat er minstens 500 onheilen ter zee zullen hebben plaats gehad.

— Uit Bremen en andere plaatsen van Duitschland zijn dit jaar wederom vele landverhuizers naar N.-Amerika vertrokken. Zij vinden er trouwens veel landgenooten of afstammelingen er van, en door den voortdurenden aanvoer wordt het Germaansch element in de Unie zeer belangrijk. Over de eerste emigratie der Duitschers in de Vereenigde Staten leest men in den *Courrier des Etats-Unis* het volgende:

„De eerste Duitsche nederlating van belang was, in den dertigjarigen oorlog, aan de boorden van de Hudson. Aan de oevers van de Delamare waren in 1638 reeds belangrijke volkplantingen der Duitschers gevestigd. In 1681 stichtte *William Penn* zijne volkplanting, die de Duitschers, onder aanvoering van *Menno Simon*, vergrootten. Een twintigtal huisgezinnen van Frankfort aan de Mein kochten grond van *Penn* en bouwden Germantown.

De verschrikkelijke winter van 1709, die in de Rijnstreken honderden menschen van honger en koude deed omkomen, en die ook in Engeland geducht werd gevoeld, deed koningin *Anna* besluiten, om aan allen, die slechts wilden, een vrijen overtogt naar N.-Amerika toe te staan. In de volgende lente waren dan ook in de omstreken van Londen 30,000 menschen vereenigd, om van dit aanbod gebruik te maken. Men kon die allen niet helpen; doch 5,000 Duitschers werden in 1710 naar New-York overgebragt, met den gouverneur *Hunter*, en deze vestigden zich aan de Hudson rivier. Vele dezer familien kochten land van de Indianen, en gingen langs de Mohawk wonen. Zij stichtten de dorpen Newburg, Luneburg, Wurtemberg, Minden, Bern, Brunswijk, enz.; allen plaatsen, die den Duitschen oorsprong aantoonen.

Eenigen tijd daarna kwamen Duitschers uit het Palatinaat en drongen in Virginië en in de beide Carolina's door.

In 1707 kochten de Zwitsers 10,000 bunders land, en de Zwitsersche landverhuizing nam een aanvang, die tot 1728 duurde. De valeijen van Conestoga en Lancaster waren de eerste plaatsen hunner vestiging.

Aldus leverden de valleijen van den Rijn, Zwitserland en Zwaben voortdurende kontingenten, die de Staten van New-York, van New-Jersey, van Delamare, van Pensylvanië en Maryland bevolkten. De godsdienst bragt velen bijeen: zoo vestigden zich in de stad Reading, in Pensylvanië, alleen Lutheranen; in Lancaster Mennonieten; in New-York Gereformeerden en in Baltimore Roomschen.

Vele Duitschers werden door de agenten van *Law* overgehaald, en vestigden zich te Biloxi, te St. Charles, boven New-Orleans, van daar nog genaamd het *Duitsche meer*. Tyrolsche bergbewoners werden in 1734 door Jesuiten naar Savannah geleid en vormden er Effingham. Eindelijk verdwenen onder de bijlen der Duitschers van 1750—1765 de bosschen Maryland, van Virginië en Carolina en bevorderden dezen er den landbouw.

In den onafhankelijksoorlog namen de Duitschers eenparig partij voor de Unie. Reeds in 1748 voorzag de reiziger *Kalb* uit die vreemde Duitsche, Zwitsersche en Fransche bestanddeelen de kiem van de onafhankelijkheid van Amerika. De beroemde tirailleurs van *Sharp* waren Duitschers, het regement van Muhlenberg heeft zich beroemd gemaakt, en naast *Washington* en *Greene* noemt men steeds *v. Kalb* en *v. Steuben*. Geruimen tijd bleef de emigratie vervolgens weer stil, tot dat die van 1815 tot 1817 zich op nieuw uitbreidde, vooral ook na de overstroomingen van 1825. Na 1830 gingen alleen uit Bremen in 4 jaar tijds 216,000 landverhuizers, waarvan 203,000 naar New-York. Sinds dien berekent men, dat jaarlijks 100,000 landverhuizers uit Duitschland naar N.-Amerika zijn gegaan. Thans is er weder eenige stilstand. Zij die gaan, vestigen zich niet meer aan de kusten, maar trekken naar 't binnenland."

WATERHOOGTE.

Arnhem, 1 Dec. 3.21 El; + AP. 10.16. (Gev. 53 d. *Keulen*, 30 *Nov.* 13 v. 6 d. (12 v. 11 d. Rijnl.) Gev. 24 d. Rijnl.

Rhijnhoogte te Keulen 1 Dec. 12 v. 6 d. Rijnl.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Aan de orde van behandeling is de voortzetting van de algemeene beraadslagingen over Hoofdstuk V (Binnenl. Zaken) der staatsbegrooting over 1857.

De heer *v. Nispen v. Sevenaer* merkt op, dat het algemeen gebleken is, dat de kwestie van het onderwijs thans alles domineert, waarover hij niet kan ontkennen bezorgd te zijn. De eerste reden zijner ongerustheid ligt daarin, dat het ministerie is opgetreden met de taak, om in de zaak van het onderwijs aller wensch te bevredigen en na een bestuur van 5 maanden is die taak niet alleen nog niet vervuld, maar zelfs heeft de reg. gezegd, zich niet te laten dringen en dwingen, om te zeggen op welke wijze het die taak denkt te vervullen. Maar de min. heeft bovendien gezegd, dat de gemengde Christelijke school de algemeene wensch is. Juist om de gemengde bevolking meent Spr., dat zulk eene gemengde Chr. school nooit de wensch van het volk zijn kan. Spr. is bevreesd, dat zulke scholen de gelegenheid tot proselitenmakerij zouden vermeerderen. Ook is de Christelijke school z. i. daarom onhoudbaar, omdat men dan moet vragen, welke men wenscht, een Protestantsch Christelijke, een rationalistiesch of Roomsch-Kath. Christelijke? Spr. vreest, dat het onderwijs zóó zal zijn, dat het kwetsend wordt voor de minderheid der bevolking, ja zelfs een vernielingswerktuig voor die minderheid en protesteert dus tegen de grondbeginselen. Hij wil niet, dat de wet alleen voldoe aan de meerderheid met opoffering van de minderheid, en wenscht daarom 1. verwijdering van al wat kwetsend is in de toepassing voor ieder in den lande en 2. de afzonderlijke scholen te geven naar ieders godsdienstige beginselen. Spr. gewaagt verder over de noodzakelijkheid van het onderwijs geven in de geschiedenis, welke hij wenscht, dat meer gegeven worde, zonder kwetsing van de Godsdienstige begrippen van anderen, vooral wat betreft de worsteling tegen Spanje, de roemruchtige bedrijven der Prinsen van Oranje enz. Spr. merkt verder met bevreemding op, dat de heer *v. d. Brugghen* vroeger met den heer *Groen* zeer homogeen was in zijne meening over het onderwijs, althans gevoelens heeft geopenbaard daarmede zeer in strijd, dit alles heeft Spr. in groote ongerustheid gebragt, want hij vreest de partij, die, nationale driften en veroordeelen weten levendig te houden, de behoeften der natie voorbij ziet, en slechts aan vroegere dagen en menschen herinnert die thans niet meer te pas komen.

De heer *v. Heijden Reijnestein* begrijpt zich niet, dat sommige leden liever tegenover een antirevolutionnair ministerie hadden gestaan, dan tegen over dit; hij verdedigt den minister van Binnenlandsche zaken door er op te wijzen, dat de petitiën tegen het ontwerp van wet op het onderwijs niet waren gerigt tegen de gemengde maar tegen de godsdienstlooze school. Het ministerie zoekt thans alleen wenschen te bevredigen, men moet daar tegenover afwachtend en niet vijandig zijn.

De heer *Dirks* bespreekt de vraagstukken van waterstaat, wegen enz. waarover hij reeds herhaaldelijk het woord heeft gevoerd. De finantiele toestand is intusschen verbeterd, de natie en de kamers wenschen vermeerdering van spoorwegen, en hij hoopt dat de regering op haren weg, dien zij schijnt te willen inslaan, zal voortstreven, en de ondernemingen tot het aanleggen van spoorwegen zal ondersteunen. Aan belastingen is in de laatste jaren reeds voor 7 millioen afgeschaft, het wordt nu tijd ook aan de nijverheid te denken door verbetering der wegen.

De heer *Meeussen* bespreekt bepaaldelijk de zaak van het onderwijs. De Minister heeft gezegd geene verdere inlichtingen in deze te willen geven; van die inlichtingen echter zal hij zijne stem afhankelijk maken. Vijf maanden aan het bewind heeft men regt aan de Regering hare zienswijze af te vragen. Spr. verdedigt de gemengde scholen, en de gewone burgerscholen, en vreest dat de Regering slechts sektescholen zal willen daarstellen, die in het noorden een protestantsche, in het zuiden eene katholijke tint zullen hebben. Daar twee leden van het ministerie onderteekenaars van petitiën zijn geweest die in strijd zijn met de wenschen der kamer en van het groote deel der natie, is het de pligt der vertegenwoordiging te vragen, hoever die beide leden van hunne vroegere gevoelens zijn terug gekomen.

De heer *Zijlker* zegt, dat de ongerustheid over het ontstaan van het ministerie vermindert, en van lieverlede zal verdwijnen, als men ziet, dat het zijne vroegere denkbeelden opoffert, en de bepalingen der grondwet nakomt. Spr. heeft de kracht der liberale beginselen betoogd, en gezegd, dat zelfs het hoofd der anti-revolutionnaire partij, even als thans zijn vriend er door zou worden medegesleept, indien hij tot handelen werd geroepen. Spr. heeft vervolgens de gemengde school verdedigd en ten slotte betoogd, dat hij, zich verheugende over de liberale, die de ministers huns ondanks moesten aannemen, aan den minister van binnenland zijne stem niet zou geven, en hij, de man van de koalitie van 1853, als hoofd van het kabinet moest beschouwd worden.

De heer *Hoffman* zegt de hoofdstukken der begrooting naar hunne innerlijke waarde te zullen be-

deelen; hij meent, dat het overnemen van het ontwerp van onderwijs van het vorig kabinet eene onmogelijkheid is, als in strijd zijnde met den uitgesproken wensch des Konings.

De heer *Gevers Deijnoot* wijst op het onderling verband der spoorwegen, dat te veel wordt uit het oog verloren; hij acht het geheel overlaten aan den partikulier met ondersteuning het best, en dringt aan op de koncessie van den spoorweg van Gouda naar 's Hage.

De heer *Thorbecke* zegt dat het afstemmen van begrootingen, wegens politieke redenen, ofschoon in beginsel af te keuren, soms noodzakelijk kan worden, als het mannen geldt, die zich door beginselloosheid, door huichelarij en door dubbelzinnigheid kenmerken. Spr. vereenigt zich met de redevoeringen van de heeren *van Zuylen* en *Bosscha*. Met diens redevoering in de hand vraagt Spr. aan den minister van binnenl., of deze het christendom met eene maat wil uitmeten. Diezelfde minister heeft gezegd; »er was bezorgdheid *te regt of ten onregte*, dat het christelijke uit de openbare scholen door de wet zou verwijderd worden." Erkent de minister den grond dier bezorgdheid niet, waartoe dan de ministeriele wijziging, waarom is hij dan minister? Spr. ontleedt verder 's ministers redevoering en betoogt, dat regering en volksvertegenwoordiging, alhoewel de openbare meening niet moetende voorbij zien, toch naar eigen overtuiging moeten handelen, en niet alleen naar de meening der meerderheid moeten vragen, die soms zoo wisselende is. Spr. acht de verhooging van de begrooting, à 3 ton te veel beteekenend. Hij verheugt zich over den ijver, die de regering aan den dag wil leggen in de spoorwegkwestie, maar hij zou het misprijzen, als men die zaak bezigde, om populariteit na te jagen, en daarachter de policiezaken als te verbergen. Men vreest daarom, dat men misschien van wege het ministerie te ver zal gaan en hij zou daarvan eene wet tot regeling van de koncessiën wenschen. Ook hij vraagt wat er is van den weg van Gouda op 's Hage, waarover zonderling gesproken wordt.

De heer *v. d. Hoevell* zal later over 't onderwijs spreken, maar doet reeds dadelijk opmerken, dat de meerderheid der natie, die door de vertegenwoordiging wordt uitgedrukt, voor de gemengde school is.

De *minister van binnenl. zaken* zegt, dat hij in 1853 bezorgdheid heeft gehad voor het praedomineren van het Roomsch element, en hij heeft nog geen berouw over die vreeze. Wat hij trouwens gedaan heeft, heeft hij openbaar gedaan. Hij antwoordt den heer *v. Zuijlen*, dat de minister van Justitie het tegenwoordig kabinet heeft te zaâm gesteld, en dat hij dus het hoofd er van is. 's Ministers onderteekening van het adres van Delft is alleen geweest, omdat hij zich met de hoofdgedachte vereenigde. Hij heeft echter niemand willen kwetsen; en al dacht hij soms anders dan enkelen mogen wenschen, men moet niet vergeten, dat men als minister zijne meening dikwijls eeningzins moet wijzigen naar die van ambtgenooten. Wat de onderwijs-wet betreft, hij is daarmede bezig, maar hij kan die zaak nog niet in diskussie brengen, al zou men hem daarom ook de stem van vertrouwen weigeren. Dat hij in 't begin van zijn optreden zoozeer op materieel terrein zich heeft bewogen, ligt niet in 't najagen van populariteit, maar in den aard van zijn vorigen werkkring. De minister geeft vervolgens geruststellende berigten omtrent de spoorwegzaken, waarin de regering groot belang stelt. Bij nieuwe koncessiën zal ook gelet worden op het alleen toelaten van schroefbooten voor 't behoud der oevers onzer rivieren.

De heer *v. Zuijlen* bespreekt hierop, zooals hij die noemt, de naïviteit, de kindelijkheid der politieke beschouwingen van den heer *v. d. Heijden*.

Nadat nog de heer *Storm v. 's Gr.* en de minister het woord kortelijk hebben gevoerd, zegt de heer *Thorbecke*, dat de minister van binnenland de zaak van 't onderwijs zoo kort heeft behandeld, dat het blijkt, dat hij verlegen met de zaak is.

Wegens het vergevorderde uur wordt de zitting tot heden gescheiden.

SPANJE.

MADRID, 26 November.

De hertog van Valencia heeft wederom een stap voor de hofpartij moeten wijken, en wel in de kwestie der Kortes, die volgenderwijze beslist is. De afgevaardigden zullen voortaan volstrekt geen staatkundig initiatief meer hebben en alle wetten der kamers worden aangeboden, na de bekrachtiging van den staatsraad te hebben ontvangen; de zittingen zullen niet openbaar zijn, en alleen de *Gaceta* zal er het eerst het procesverbaal van mogen medeelen. De afgevaardigden zullen het kabinet niet kunnen interpelleren dan na deswegen de toestemming van den te interpelleren minister te hebben ontvangen.

Weldra zal men nu van den Kabinet-president koncessiën verlangen, welke hij niet met zijne waardigheid zal kunnen overeenbrengen en dan zal hij aftreden en vervangen worden door min of meer reaktionaire ministers die, naar men bijna algemeen vreest, op hunne beurt voor de revolutie zullen wijken.

De lust van den heer *Seijas Lojano*, om de leden der regterlijke magt te ontslaan, en door mannen van zijne kleur te vervangen, wordt zóóver gedreven, dat hij dezer dagen tot president bij het kon. geregtshof te Valladolid een persoon benoemd heeft, die in het vorige jaar aan de cholera overleden is!

De bevolking der hoofdstad is vrij ontevreden met haar nieuwen goeverneur, die de persoonlijke vrijheid hijna geheel opheft, aangezien hij telkenmale zonder eenige reden het publiek in de koffijhuizen en op straat laat arresteren. Van den anderen kant echter begint hij ook meer kracht tegen de dieven en roovers aan den dag te leggen, dan tot nog toe gedaan ,is.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 29 November.

Naar men nu uit een goede bron verneemt, zou Frankrijk op bekomen inlichtingen van de zijde van graaf *Buol* van de bemiddeling in de Holstein-Lauenburgsche kwestie hebben afgezien.

Betreffende de in Sardinië genaturaliseerde Lombardische emigranten bevestigde zich het berigt, dat hun de vrije beschikking over hun door de Oostenrijksche regering in beslag genomen vermogen zal worden toegestaan.

Den 25. zijn de keizer en keizerin in het schoone, prachtig getooide Venetië aangekomen en door de gansche bevolking op de meest hartelijke wijze ontvangen. Des avonds was de stad schitterend verlicht. Den volgenden dag werden aan HH. MM. de militaire, burgerlijke en geestelijke autoriteiten voorgesteld. Des avonds was er maskerade op het feestelijk getooide St. Markusplein en daarna een bal, dat HH. MM. tot $11^1/_2$ uur bijwoonden.

— 1 *Dec.* Met. 5 pCt. 83; 4 pCt. 72; Bank. 1064; Credit-Anst. $329^3/_4$; Noord-Bahn-Akt. 254; O.-Fr.-Spoorw.-Akt. $263^1/_2$; Saltzb.-Sp.-Akt. $102^1/_2$; Lomb. Ven. 124; wiss. op Lond. 10,17.

BERLIJN, 30 November.

Beide huizen hebben gisteren eene korte zitting gehouden. Het Huis der Heeren herkoos met 89 tegen 90 stemmen zijn president, terwijl het Huis der Afgevaardigden die verkiezing op 1. Dec. bepaald heeft.

Naar het gerucht wil, heeft de heer *v. Sydow* last ontvangen Bern onmiddelijk te verlaten, en zullen waarschijnlijk de diplomatische betrekkingen tusschen Pruissen en Zwitserland worden afgebroken. — Dit zal echter waarschijnlijk wel overdreven zijn, want de troonrede heeft over het algemeen de hoop op het behoud des vredes niet doen verflaauwen. De passage betreffende de gebeurtenissen in September is overal in gematigden zin opgevat.

ENGELAND.

LONDEN, 29 November.

The Press. zegt, dat de verschillen, die tusschen de Mogendheden omtrent het vredesverdrag van Parijs ontstaan, nopens Bolgrad en het Slangeneiland, zullen worden vereffend op de nieuwe Konferentien, die te Parijs zullen gehouden worden.

De opening van het Parlement is in den ministerraad van gisteren bepaald op den 3 Februarij.

LONDEN, Maandag 1 December.

De *Morning Post* van heden zegt, dat Engeland de heropening der Parijzer konferentien kan toestaan, dewijl deze de magt niet hebben, om het vredesverdrag te veranderen.

Hetzelfde dagblad meldt, dat lord *Clarendon* zich bij de regering te Berlijn beklaagd heeft over het arresteren van den Engelschman *Mooris Moore*, en genoegdoening vordert.

FRANKRIJK.

PARIJS, 30 November.

De keizer en de keizerin hebben gisteren het bal bijgewoond, dat in de Opera ten voordeele van de armen in het 12. arrondissement werd gegeven en druk bezocht was.

Over 't geheel zullen de feesten, die in dit wintersaizoen te Parijs gegeven zullen worden, allerluisterrijkst wezen. De keizer zal daartoe de impulsie geven, en met de komst van prins *Wilhelm* van Pruissen zullen de feesten beginnen. Men wacht ook den grootvorst *Konstantijn* en de grootvorstin; als deze te Parijs kwamen zou dit zeker veel opzien baren.

Na de aanvallen der Engelsche pers op enkele onzer regeringsmannen, beginnen de Britsche bladen thans weder liefelijker toon aan te slaan; nu geweld niet baat, gaat men vleijen. Maar ook dit zal niet baten.

Bij 't vertrek van den Napelschen gezant *Antonini* heeft graaf *Walewski*, onze minister van buitenland, hem de hoop uitgedrukt, dat de koning van Cicilië eindelijk eenige inwilligingen zou doen, en vervolgens het herstel der vriendschappelijke betrekkingen zou vragen. De markies *Antonini* heeft daarop geantwoord, dat de koning geene koncessie te doen had en dat hij zou afwachten, wanneer de Westmagten weder welwillende betrekkingen zouden willen aanknoopen die hij niet verbroken had. — De markies zal slechts korten tijd te Brussel vertoeven, daar de koning hem wenscht te zien.

In een der jongste nummers van het *Hofblad* van Teheran, geeft de Perzische regering eene verklaring omtrent de oorzaken van het geschil met Engeland. In dit stuk wordt gezegd, dat het gedrag van den heer *Murray*, met betrekking tot het in zijn dienst nemen van den aga *Mirza* zonder toestemming der regering, strijdig was met alle staatsregterlijke wetten.

PARIJS, Maandag 1 December.

De *Moniteur* van heden deelt een uitgebreid berigt mede van den minister van koophandel *Rouher* aan den Keizer, nopens de ijzeren spoorwegen des Keizerrijks. Reeds zijn 6500 kilometers voltooid; 4750 kil. blijven nog over, die in den tijd van tien jaren moeten afgewerkt zijn. Aan deze ondernemingen zijn reeds 3080 millioenen franks uitgegeven; er blijven nog 1260 millioen te betalen, waarvan 230 millioen ten laste van den staat komen. De minister slaat voor, de spoorweg maatschappijen te magtigen, om voor 214 millioenen papieren geld uit te geven.

De krisis heeft buitendien zijn algemeen karakter verloren; de laatste betalingen zijn voldoende tot Feb. 1857; daarna zal gemakkelijker geld te bekomen zijn.

Wanneer het spoornet noordwaarts van Dauphiné gereed zal zijn, zal men overgaan tot het daarstellen van het Pyreneeën-spoorwegnet.

Uit goede bronnen is gisteren avond eene depêche alhier aangekomen, met de tijding, *dat er een opstand op Siciliën, en wel in de nabijheid van Palermo, is uitgebroken.* Er zijn Zwitsersche regementen van Napels naar Siciliën gezonden.

De likwidatie-strijd is heden op onze beurs zeer levendig: alle aandeelen in de ijzeren spoorwegen zijn gezocht ten gevolge van het verslag van den minister *Rouher*; ook de staatsobligatiën worden begeerd daar de spekulanten veel vertrouwen hebben.

MARSEILLE, Zondag 30 November.

Tijdingen uit Napels van den 27. dezer berigten, dat de Koning zich sinds twee dagen in die hoofdstad bevond. Z. M. heeft den staatsraad gepresideerd, waarin men zich over verschillende ontwerpen betreffende het binnenlandsch bestuur heeft bezig gehouden.

De koning zal een 10tal dagen te Napels blijven, hij doorloopt de verschillende wijken der stad.

De *Eco* deelt het ontwerp van 't reglement voor de Algemeene Maatschappij van het landelijk en nijverheidkrediet mede, welke vooral het oog heeft op het droog maken van gronden.

Het eerste kapitaal, om mede te werken, is op 2 millioen dukaten gesteld, verdeeld in 20,000 aktiën. — De koning heeft de kamer van koophandel in deze zaak gehoord.

HOUTVERKOOPING OP VOLLENHOVEN,

*** op Woensdag 10 December, van gevelde SPARREN BOOMEN, waaronder Heimasten, Balken, Palen, enz., Eiken-, Berken- en Elzen HAKHOUT, een KERSENBOOMGAARD in perceelen, TAKKENBOSSEN, enz., ten overstaan van den Notaris VOSMAER, te Utrecht.

*** **Te Huur** voor drie jaren, 1857—1860, ongeveer drie bunders puik WEILAND, in de kom der gemeente Maarsen; te bevragen aldaar bij de Heeren VAN STARKENBORGH en MANTEN.

TH. J. DOBBE

*** Maakt bij deze bekend, dat hij een Winkel in PAPIER en SCHRIJFBEHOEFTEN, alsmede in GALANTERIEN, enz. geopend heeft, op de *Oude Gracht* bij de Jacobiebrug, en bij gelegenheid van het **St. Nicolaasfeest**, ruim van SURPRISES, PRENTEBOEKJES en andere fraaije Voorwerpen voorzien is, terwijl hij zich ook in deze zaak, die hij bij voortduring, benevens zijne Timmermans-affaire zal uitoefenen, zijne stadgenooten beleefdelijk aanbeveelt.

*** Men wil aan een jongeling de gelegenheid geven om zich met een' anderen van zeer geachte familie voor te bereiden voor het examen aan de K. M. AKADEMIE te BREDA in de maand *Junij* e. k. Belanghebbenden gelieven zich zoo spoedig mogelijk aan te melden onder lett. Z. aan den *Boekhandelaar* C. BIELEVELT, *Voorstraat* te UTRECHT.

Opregte Huwelijksaanvraag.

Een WEDUWENAAR, uit den deftigen stand, P. G., van middelbaren leeftijd, gezond en opgeruimd van humeur, maar zonder de affectie eener vrouw ongelukkig, wenschte eene beschaafde DAME of WEDUWE te vinden, die, eenig vermogen bezittende, genegen is tot het aangaan van een HUWELIJK, waarbij uiterlijk, ouderdom of gebreken onverschillig zijn, indien slechts innige overeenstemming gevonden wordt. Daar die vraag *ernstig gemeend* is, adressere men zich zonder schroom franco onder Lr. A IJ X ter Steendrukkerij van den Boekhandelaar C. GOOS, Lange Niezel 532 te Amsterdam.

PELTERIJEN.

*** J. LEENARTS berigt, dat hij in zijn **Pelterij Magazijn** zeer ruim geassorteerd is van de KEURIGSTE DAMES-ARTIKELEN, als: *Victoria's*, *Moffen*, *Boäs*, *Manchetten* en *Mantels*; alsmede met Bont gevoerde Heeren Handschoenen, Vilte Pantoffels, Gom-elastieke Overschoenen en eene extra fijne kwaliteit Heeren en Dames Glassé en Castoren Handschoenen;

dat ook zijn **Hoeden Magazijn** steeds ruim gesorteerd is in Dames- en Kinder-Castoren Hoeden, keurige Winterpetten, enz., alles tot zeer billijke prijzen.

J. D. NOLET,

Ganzenmarkt,

*** heeft ontvangen een menigte Artikelen, geschikt voor Sint Nicolaas Geschenken.

*** **C. C. J. HONIG**, Lijnmarkt, heeft ontvangen voor de St. Nicolaas, fijne KINDERSPEELGOEDEREN in doozen, in kleuren en van wit gesneden hout, SURPRISES en vele andere artikelen geschikt tot Cadeaux.

Verkoophuis van Galanteriën.

*** Eene extra fraaije sortering nieuwe Voorwerpen voor geschenken, alsmede eene ruime sortering **Kinderspeelgoederen** en **surprises**, zijn van af heden in mijn Magazijn ten toon gesteld.

Utrecht, 3 Dec. 1856. P. J. HUINCK, Lijnmarkt, E. No. 86 en 87.

*** Ontvangen versche **Truffes de Perigord, Paté de foyes gras de Strasbourg**, uit Parijs eene schoone collectie **Vruchten**, als *Annanassen*, *Appelen*, *Peeren* enz., echte *Bredasche Capuinen* en *Poulardes*.

Heden ontvangen versche **Zeekreeften**.

F. RIKKERS,
Restauration Française, in het Wed.

*** Door ALLART & VAN DER MADE, te Amsterdam, is verzonden:

Dr. MARTIN LUTHER,

DE HERVORMER.

Met 48 Staalplaten.

ORIGINELE TEEKENINGEN VAN GUSTAV KöNIG.

BIJSCHRIFTEN EN HISTORISCHE SCHETSEN VAN PROV. **HEINRICH GELZER.**

UIT HET HOOGDUITSCH DOOR MEVROUW **ELISE VAN CALCAR.**

In Prachtband. Prijs ƒ 17,50.

Men vindt in dit meesterlijk werk den Held der Hervorming geschetst in de diepte van zijn inne[...] leven, in de kracht van zijne openbare werken, in den liefelijken kring van zijn huiselijk verkeer[...] op de grootsche loopbaan der Kerkvernieuwing, met zijn stouten moed en kinderlijken zin, tegen[...] vrienden en vijanden. Men zal dat alles gadeslaan met het oog op dien onzigtbaren Leidsman, die voorbereidde en toeruste tot het hoog en heerlijk werk der Hervorming, zoo als die Hervorming waarheid en leven werd in zijne opregte ziel, om uit dat rijk en warm gemoed, zoo krachtvol bezi[...] vurig uit te stroomen, en zijne omgeving, zijn vaderland, ja alle volken aan te grijpen en te d[...] dringen. Een onzer vermaardste Hoogleeraren getuigde: »Zoo er ooit een werk is uitgegeven, Lu[...] »waardig, het is dit geschrift van GELZER. »Hoe veel er over de Hervorming geschreven zij, »een werk bestond er nog niet. Van ganscher harte wenschen wij, dat dit boek, versierd met 48 keu[...] »Staalplaten, een veelgelezen huis- en tafelboek in alle Christelijke huisgezinnen worde, en krac[...] »medewerke tot de handhaving van echte Protestantsche beginselen, waarin alle belijders van J[...] »Christus zich één gevoelen."

KINDERGESCHRIFTEN

VAN

C. E. VAN KOETSVELD

I. DE PORTEFEUILLE VAN GROOTVADER SPRANKHOF, met 4 staalgravuren.
II. TIENTAL KINDERPREKEN *uit het Nieuwe Testament*, met vignet in staal.

Vroeger verschenen:

III. VERSPREIDE KINDERVERHALEN, met 4 staalgrav.
IV. TIENTAL KINDERPREKEN *uit het Oude Testament*, met vignet in staal.

Deze werkjes zijn uit- en inwendig met zorg uitgevoerd en in stevige bandjes gebonden. De prijs van ieder is ƒ **1.50**.

Bevoegde beoordeelaars in Tijdschriften en niet het minst de kinderen zelven, gewagen met hoogen lof van deze werkjes, die in alle voorname Boekwinkels te bekomen of te ontbieden zijn.

De Uitgever,
S. E. VAN NOOTEN.

*** Door J. B. WOLTERS en de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te Groningen, is uitgegeven:

De Tweede op Nieuw vermeerderde druk

VAN DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

benevens de Grondwet en eenige andere Wetten, Besluiten en Reglementen, met opgave der Schrijvers, welke over deze gehandeld hebben, en met aanduiding van de tot ieder artikel betrekkelijke Nederlandsche en Fransche Wetsbepalingen, voorzien van een ALPHABETISCH REGISTER, *uitgegeven onder toezigt van*

Mr. A. OUDEMAN.

In deze nieuwe uitgave zijn o. a. opgenomen de *Wetten van den* 29. *Junij* 1854, zoodat deze druk ruim 1030 bladzijden beslaat. De prijs is evenwel niet verhoogd, zijnde ƒ 4,90 *in Zakformaat* en ƒ 6,20 *voor Kantoorgebruik*, gebonden in netten linnen band.

Zie verder het Bijvoegsel, dat ook Advertentien bevat.

Marktberigten.

Utrecht 29 November. *Winter Tarwe* van ƒ 10,50 tot ƒ 14,25 *Winter Rogge* van ƒ 7,50 tot ƒ 8,00. *Zomer Garst* van ƒ 6,00 tot ƒ 6,50. *Zand Boekweit* van ƒ 8,00 tot ƒ 8,75. *Zware Haver* van ƒ 4,60 tot ƒ 5,00. *Ligte Haver* van ƒ 3,90 tot ƒ 4,40. *Witte Boonen* van ƒ 10,50 tot ƒ 12,00. *Duiven Boonen* van ƒ 7,25 tot ƒ 7,50. *Paarden Boonen* van ƒ 7,00 tot ƒ 7,25. *Groene Erwten* van ƒ 7,50 tot ƒ 11,00. *Graauwe Erwten* van ƒ 10,50 tot ƒ 14,00. *Knollen* van ƒ 2,00 tot ƒ 2,40. *Appelen* van ƒ 5,00 tot ƒ 10,00. *Boter* (*gras*) van ƒ 1,10 tot ƒ 1,20. *Idem* (*wei*) van ƒ 1,04 tot ƒ 1,08. *Idem* (*hooi*) van ƒ 1,10 tot ƒ 1,16 het pond. *Hoendereijeren* van ƒ 3,00 tot ƒ 4,50 de 100 stuks. *Aardappelen* van ƒ 1,50 tot ƒ 2,00.

Ter markt waren aangebragt: 858 mudden Tarwe, 436 m. Rogge, 740 m. Boekweit, 458 m. Haver, 14 m. Garst, 111 m. Duiven- en Paardenboonen, 65 m. Witteboonen, 320 m. Groene Erwten, 64 m. Graauwe Erwten, 1139 m. Aardappelen en 1880 ponden Boter.

Aan de Graanmarkt was de handel vrij levendig, tot vorige prijzen; alleen Haver en Groene erwten iets hooger.

Rotterdam, 1 December. Granen. Tarwe, Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. was in de goede en puike kwal. tot vorige prijzen wel te verkoopen, mindere slap: [...] en puike ƒ 11,50 à ƒ 12,50, mindere ƒ 9 à ƒ 1[...] Roode minder ter markt en goed prijshoudend; 160 [...] ℔ Hoogl. Kl. ƒ 420, 161 dito ƒ 407. ƒ 410, ƒ [...] 160 ℔ dito ƒ 410, 160 à 161 ℔ bovenl. Ris ƒ [...] ƒ 390; 158 ℔ dito ƒ 375; 156 ℔ r. Nassaud. ƒ 395[...] à 162 ℔ Petersb. Cub. ƒ 390 à ƒ 400. Rogge. Ov[...] Zeeuws. en Vl. 20 c. hooger, ƒ 7,20 à ƒ 8,40; vo[...] 155 ℔ Limb. ƒ 275; 146 ℔ Arch. ƒ 253; 143 à 1[...] Stockh. ƒ 245; 143 ℔ dito ƒ 250. Gerst: Zeeu[...] Vlaams. en Overm. Winter 20 c. hooger: ƒ 5,75 à ƒ [...] dito Zomer 10 c. hooger ƒ 5,50 à ƒ 6,70. Haver. Zee[...] en Inl. Korte ƒ 3,10 à ƒ 4,30, dito Lange ƒ 2,50 à ƒ [...] Boekweit. Op 140 ℔ Noordbrab. ƒ 245, ƒ 247, ƒ [...] Holstein ƒ 246.

Schiedam, 1 December. Granen. Verkocht: R[...] 145 ℔ Archangel ƒ 255 6/w. Gerst 128 ℔ Libau ƒ[...] 3/m.; 130 ℔ Manheim ƒ 243 kont., ƒ 245 6/w.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust ƒ 24,00; Je[...] id. ƒ 29,50; Amsterd. proef ƒ 30,75, zonder de belast[...]

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Ne[...] Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnen*[...]

Nov.	Uur	Wind- rigt	kr. N. ℔	Barom. bij 0°	Ther F	Afwijk d. temp	Vochtigh	Gev. sn	*Aanmerkin*[...]
30	2	wzw.	0.0	752.88	32.7	—11.7	0.90	0.3	Mist.
D.	10	n.	0.0	55.82	28.9		1.00	0	Idem.
1	8	o.	0.0	57.69	24.6		0.98	0	Idem.
	2	zzw.	0.5	57.80	29.8	—12.6	96	0	Betr.; mis[...]
	10	o.	0.5	58.84	28.4		01	0	Idem.
2	8	o.	0.0	61.07	20.3		97	0	Mist.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSB. OBLIGATI[...]

Metalliek	ƒ $27,82\frac{1}{2}$	Spaansche.	ƒ —,[...]
Napelsche	„ —,—	Sp. Coup per fr.	„ —,[...]
Div. Eng. in £	„ $11,57\frac{1}{2}$	Hamb. Russen.	„ 36,[...]
Eng. Russen	„ $11,57\frac{1}{2}$	Russ. in Zilv. R.	„ 36,6[...]
Fransche	„ $55,12\frac{1}{2}$	Poolsche in fl.	„ 27,2[...]
Belgische	„ $55,62\frac{1}{2}$	Nat. Met. Coup.	„ —,[...]
Pruissische	„ 34,25	Papier Mandaat.	„ —,[...]

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 1 December 1856.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	$2\frac{1}{2}$ pCt.	63	$63\frac{1}{16}$	$63\frac{1}{...}$
dito dito	3 „	$74\frac{7}{8}$	75	75
dito dito	4 „	$94\frac{3}{16}$	$94\frac{1}{4}$	$94\frac{1}{...}$
Amortisatie-Sijndikaat	$3\frac{1}{2}$ „	$89\frac{7}{8}$		
Oost-Indische Leening	4 „	$93\frac{5}{8}$		
Aand. Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$ „	100		
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Co.*	5 „	$102\frac{3}{4}$	103	$102\frac{3}{...}$
Obligat. 1828 & 1829	5 „	$101\frac{3}{4}$		
Certifikat. 1831 & 1833	5 „	$92\frac{1}{4}$		
Certifikaten 1840	4 „	$83\frac{3}{8}$		
Cert. bij *Stieglitz*	4 „	$82\frac{5}{8}$		
Cert. van Assign.	6 „	$62\frac{1}{2}$	$62\frac{5}{8}$	
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500		$152\frac{1}{2}$		
Obligatien.	4 pCt.	$76\frac{1}{8}$	$76\frac{1}{4}$	$76\frac{1}{...}$
SPANJE.				
Obligatien	$1\frac{1}{4}$ pCt.	$23\frac{1}{16}$	$23\frac{3}{16}$	$23\frac{...}{...}$
dito	3 „	$41\frac{1}{8}$		
Binnenl. Schuld	3 „	37	$37\frac{1}{16}$	$37\frac{1}{...}$
Amortisable		6		
Bewijzen Koepons		$5\frac{3}{8}$	$5\frac{7}{16}$	
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en Co.*	4 pCt.	$62\frac{3}{4}$		
Oblig. Metaliek	5 „	$74\frac{1}{16}$	$74\frac{1}{2}$	$74\frac{1}{...}$
Oblig. N.	5 „	$82\frac{3}{4}$	83	83
dito dito La B. 54	5 „	$82\frac{3}{4}$	83	83
dito dito	$2\frac{1}{2}$ „	$38\frac{11}{16}$	$38\frac{3}{4}$	
BELGIE.				
Certifik. bij *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$51\frac{1}{8}$		
BRAZILIE.				
Geldl. 1824, £ 100	5 pCt.	$96\frac{7}{8}$		
PORTUGAL.				
Obligatiën	3 pCt.	$44\frac{3}{4}$	$44\frac{13}{16}$	$44\frac{...}{...}$
AMERIKA.				
Venez. Oblig. 6 pCt., nu	$4\frac{1}{4}$ „	$33\frac{1}{4}$		
Grenada, Oblig.	3 „	$20\frac{1}{2}$	$21\frac{11}{16}$	
Mexiko, Obl. 1854 £ 100	3 „	$20\frac{7}{16}$	$20\frac{1}{2}$	
Noord-Amerik. Am. Bank-act.		$1\frac{1}{8}$	$1\frac{3}{16}$	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

UTRECHT 2 December.

Wij vernemen, dat door den gemeenteraad Ysselstein een verzoekschrift aan de Tweede [Kam]er der Staten Generaal is gerigt, waarin gezegd [wor]dt, dat die gemeente, van ongunstige ligging, welvaart achteruitgaat, ook ten gevolge der spoor[wegen] en den druk des tijds; dat in weerwil daarvan, [de] administratie de herziening der huurwaarde heeft [ge]vorderd; dat het hoofd van het gemeentebestuur die herziening niet heeft willen medewerken, [ande]rs dan ten gevolge van lastgeving der hoogere [auto]riteit, en dat, ofschoon die herzieningen niet [zijn] opgegaan, adressanten vermeenen, dat de admi[nis]tratie niet rusten zal vóór dat zij, in strijd met [den] toestand van zaken in de gemeente, de belas[ting] meer produktief zal hebben gemaakt of althans [po]gingen tot het produktief maken de inge[ze]tenen noodeloos zal hebben bemoeijelijkt; noode[loos], onder de omstandigheid, dat de huurwaarden [in] het geheel kunnen gezegd worden gelijk te staan [met] de werkelijke huurprijzen, en in aanmerking [nem]ende, dat vele fatsoenlijke huizen ledig staan, [en] een fatsoenlijk huis onlangs is ingerigt voor [ar]beiderswoningen en tot pakhuis.

— Men schrijft ons uit Deventer van den 29. Nov. Dezer dagen is de officiële kennisgeving ontvan[gen] van de ontbinding van het Deventer Nijver[heids] genootschap en zijne toetreding met 1 Januarij [185]7, tot de afdeeling Deventer, van de Nederl. [Maa]tsch. tot bevordering van Nijverheid. Dit is [voor]waar eene gewigtige gebeurtenis voor ons toch [in]dis zoo in bloei toenemend Departement, welks [ge]tal sedert een jaar van 40 tot op 104 is ge[kl]ommen, waaronder begrepen 18 van het genoot[sc]hap voornoemd. Belangrijk waren reeds de werk[za]amheden en wetenschappelijke voortbrengselen tot [nu] toe, zij zullen evenwel stellig van nog grooter [be]lang worden en een meer praktisch resultaat kun[nen] hebben, door de mildere bepalingen in het al[gem]een Reglement, aangenomen op de laatste alge[m]eene vergadering gehouden te Haarlem in Junij [jl.], aan welke wijzigingen in het Reglement wij [ev]ens de toetreding van zoo vele verdienstelijke [ma]nnen te danken hebben.

— Het water in den Yssel is in zes dagen ruim 2 [N]ed. El gewassen.

— Eergister nacht heeft men in het Zeemanshuis [aa]n de Vlugthaven te Rotterdam, een klok van een [aa]nzienlijke waarde ontvreemd, doch door de ijverige [na]sporingen der politie, had men de daders eenige [u]ren later in verzekerde bewaring. *N. R. Ct.*

— Uit Meppel, schrijft men ons d.d. 27. Nov. Bijna alle landerijen in onzen omtrek zijn thans we[d]er door de laatstgevallen regens overstroomd en vormen eene onafzienbare zee. Dit overkomt ons niet alleen bij den winter, maar ook zelfs dikwijls in den zomer, zooals nog den jongstverloopen zomer heeft plaats gevonden, waardoor o. a. al het nagras van de uitgestrekte landen tusschen hier en Zwartsluis is verloren gegaan. Wat nadeel dit aanbrengt behoeft geen nader betoog. De oorzaak daarvan weg te nemen, wordt alzoo eene dringende behoefte. En wat is nu die oorzaak? Naar het oordeel van deskundigen niets anders dan het Meppelerdiep, waarontrent reeds lang plan tot verbetering bestaat; daarbij zijn het de kribben in 't Zwolsche diep, die eene genoegzame afwatering in dezen keeren, zoodat het water zich niet gereedelijk en naar behooren in zee kan ontlasten.

De provincie Drenthe heeft sedert de kanalisatie veel overeenkomst gekregen met een walvisch; de walvisch zou de grootste voorwerpen in zijne maag kunnen laden, zoo hij die kon binnenslikken, doch de keelopening is zóó naauw, dat hij van de groote kapaciteit zijns ligchaams geen gebruik in dat opzigt kan maken, en zich alzoo tot kleine voorwerpen moet bepalen. Zoo is het ook bijna met Drenthe gesteld; men mag zich zeer verheugen over eenige nieuwe kanalen, die veel welvaart en vertier verspreiden; doch deze beiden zouden aanmerkelijk grooter zijn, als de doorgang naar zee zich in een gewenschten staat bevond; veel zou er dan binnen gevoerd kunnen worden, vooral als er gemeenschap kon zijn met de groote wereldzeeën; veel handelaars toch, vooral in granen, staan met het buitenland in betrekking; het zou van een onberekenbaar voordeel zijn, dat groote schepen hier konden binnen komen, zoodat deze en gene artikelen niet door kleine schepen behoefden aangebragt te worden. Men heeft reeds meermalen getracht een beteren weg naar zee te bekomen; doch de plannen daartoe schijnen weder te sluimeren, althans men verneemt daarvan sinds langen tijd niets meer. Men moest anders wel steeds het oog geslagen houden op het groote nadeel, dat dikwijls door overstrooming ontstaat, wegens ongenoegzame afwatering; maar men moest ook evenmin uit het oog verliezen de vele voordeelen, die uit bedoelde verbetering voor scheepvaart en handel zouden ontspringen.

— De Engelschen, die door de rijke goudproduktie in het zuiden van Nieuw-Holland aangemoedigd werden, om verdere ontdekkingsreizen te doen in dit vijfde werelddeel, besloten voor eenigen tijd, om eene expeditie te zenden in het noordelijk gedeelte des lands, dat nog geheel onbekend was, in de hoop, van daar streken te vinden, die even zoo goudrijk en vruchtbaar zijn zouden, als het zuiden. Deze expeditie, geplaatst onder de leiding van *Gregory*, is dan ook in het begin dezes jaars aan de noordkust, nabij de monding van de rivier de Victoria, aan land gezet. Men verwachtte, dat men, deze rivier opvarende, tot in het binnenste des eilands zou kunnen doordringen; doch deze rivier werd weldra bevonden slechts eene geringe uitgestrektheid te hebben. Men kwam eerst in eene onvruchtbare landstreek waar de plantengroei zeer schaarsch was, en waar men noch mensch noch dier zag, en eindelijk, na 350 mijlen doorgedrongen te zijn, aan eene woestijn, die misschien meer dan 900 mijlen breedte heeft, geheel waterloos en woest: eene ware woestijn van Sahara. De expeditie is daarop naar de zeekust terug gekeerd, en de hoop, om in Noord Australië even bevoorregte streken te vinden, als men in Zuid Australië heeft aangetroffen, is dus geheel teleurgesteld.

— Toen wij onlangs gewag maakten van de keurige uitgave van v. ALPHEN's Gedichten, bij de heeren *van Terveen en Zoon*, wisten wij nog niet, dat dit boek van eene zoo belangrijke lijst van inteekenaren voorzien is, die zeer zeker de kroon zet op deze schoone onderneming. Onder het getal inteekenaren, vernemen wij heden, bevindt zich ook Z. M. de Koning en Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden. — Eene zoo aangename aanbeveling zal den uitgevers gewis tot voordeel verstrekken, en het getal koopers vergrooten.

— Wij kunnen natuurlijk niet in beoordeelingen vervallen der werken, die ons ter bezigtiging worden gezonden, en wel in 't minst in die van zuiver godsdienstigen aard. Toch schromen wij niet een nieuw uit het Engelsch vertaald werk, getiteld: *het biddend bijbellezen* aan te bevelen. Het zijn eenvoudige en stichtelijke overdenkingen over het nieuwe testament, in 't bijzonder geschikt voor de leiding der huisselijke godsdienst-oefening en overpeinzing in de binnenkamer. Behoeven we het te zeggen, dat zulk een werk, dat in 't geheel niet in 't leerstellige ingrijpt, meer dan eenig ander zijn nut kan stichten?

Vervolg der Oost-Indiesche berigten.

Tagal. — Door de vele en steeds aanhoudende zware regens en onweersbuijen zijn onderscheidene suikerfabrieken in deze residentie genoodzaakt geworden om de verwerking van het te veld staande suikerriet, voor het oogstjaar 1856, te staken.

Sumatras Westkust. — Op den 24. en 29. Sept. werden te Padang vrij hevige schokken van aardbeving gevoeld, ongelukken vonden niet plaats; alleen heeft men scheuringen ontwaard aan de muren van het militair hospitaal en aan eenige partikuliere pakhuizen.

Wester-Afdeeling van Borneo. — De berigten over de maand Augustus behelzen het volgende:

In de Chineesche distrikten werden overal nieuwe sawa's aangelegd. De geheele vallei tusschen Pa tengahar, Kollor, Loohabang en Pahoenan en de streek tusschen Singkawang en Sedouw tot nabij het zeestrand, was beplant en had een welig aanzien. Op den bazar te Loemar stonden reeds weder 15 nieuwe houten huizen en was men met anderen druk bezig. Door den wd. resident dezer afdeeling werd eene proklamatie uitgevaardigd, waarbij aan alle Chinezen, die, sedert onze in bezit name van Montrado in Junij 1854, gevlugt of uitgeweken zijn, vergiffenis wordt geschonken. Slechts negen door den afgetreden resident vogelvrij verklaarde zijn hiervan uitgesloten.

In de Zuidelijke Afdeeling was men mede overal bezig met het in orde brengen der rijstvelden. Te Kandawangan betaalde men voor een pikol getah pertja *f* 46.

Banka. — De ingenieur der 3. klasse *Akkeringa* had te Soegei Penganak heproefd om door putgraving de op 20 à 22 rijnl. voeten diepte gevondene tin-ertslaag te konstateren, hetwelk hem echter door de zware regens niet mogt gelukken.

Eene tweede put slaagde niet gunstiger.

Aan de mijn no. 3 werden twee putten gegraven; in den eersten werd op 22 rijnl. voeten diepte een weinig fijn erts gevonden; in den tweeden werd de graving tot 23 rijnl. voeten voortgezet en bleek het door een onderzoek met den tsjam dat de kleilaag, welke in deze diepte voorkomt, tot op 29 voet en 7 duim rijnl. nog geene verandering onderging, zoodat ook deze putgraving niet verder werd voortgezet.

Banda. — In den nacht van den 29. op den 30. Julij heeft zich hier eene vrij zware doch kortstondige aardbeving doen gevoelen, de rigting nemende van het Zuiden naar het Noorden.

De weêrsgesteldheid kenmerkte zich door aanhoudende zware regens, van tijd tot tijd vergezeld met hevige windvlagen van het Z. O. — Hierdoor hadden de notenboomen veel te lijden.

Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo. — In het begin van Augustus bleef het hier aanhoudend door regenen en veroorzaakte zulks veel schade, vooral in de Dajaklanden, het zuidelijk gedeelte dezer residentie, te Pengarou en te Tanah Laut.

Het te veld staande gewas, de wegen, bruggen en huizen hebben daardoor weder veel geleden.

Billiton. Gedurende de maand Julij en Augustus regende het hier dagelijks. De hierdoor ontstane overstroomingen veroorzaakten veel schade aan wegen en bruggen. De bevolking hield zich bezig met die weder in orde te brengen.

Banjoemaas. In den nacht van den 18. September had er in de nabijheid van het gehucht Tjemangoe, gelegen aan den voet van het bergje Poesseran, distrikt Pegadingan, in de afdeeling Tjilatjap, eene aardstorting plaats ter lengte van 15 en ter breedte van 10 roeden, waardoor het riviertje Lopassier geheel werd gevuld, terwijl het water, eenen anderen uitweg zoekende, de zes huizen waaruit gezegd gehucht bestond, met derzelver gevulde padieschuren heeft weggespoeld. De hierdoor veroorzaakte schade wordt begroot op *f* 400. Den 23. daaropvolgende stortte door eene hevige windvlaag op den bazaar alhier een der steenen loodsen in, waardoor twee personen werden gekwetst.

Benkoelen. — Volgens berigt van den posthouder te Kauer, bestond er in de distrikten Nassal, Sambat, Ocloe Sambat, Linau en Sinaha zoodanig gebrek aan rijst, dat de bevolking zich met allerlei aardvruchten en pisang moest voeden.

Krawang. — Den 8. Sept. heeft het in de distrikten Krawang en Sumedangan hevig gewaaid, 90 bamboezen woningen zijn omvergerukt, waarvan 84 geheel vernield.

Rembang. — In den avond van den 29. Augustus ontstond, door onvoorzigtigheid, brand in de dessa's Gegoenoong-wetan en Koelon, distrikt Waroe, tengevolge waarvan een 190tal huizen in de asch gelegd en de bewoners van have en goed zijn beroofd.

Den 16. September brak in de aan elkander grenzende dessa's Blah Bodjok, Laut en Bangie, door onvoorzigtigheid, een brand uit, waardoor 230 woningen werden in de asch gelegd en p. m. 100 amat padie zijn vernield.

Ternate. — In den avond van den 11. Julij overleed, in den ouderdom van 86 jaren, Z. H. de Sultan van Tidore, *Padoeka Sri Chalifat il Noel il moelki Daiman Fielawjikh Wahoewa Saidi Achmadul Mansoer Siradjoedin Sjah Kaitjili Djehan Joesoef.*

Het stoffelijk overschot is den 13. daarop volgende met de gebruikelijke plegtigheid ter aarde besteld.

Den 23. Julij des avonds ten 11 ure, den 29. des nam. 2 ure, en den 30. des nam. 2 ure werden ligte aardbevingen waargenomen, terwijl ook hier veel regens vielen.

— Door den goeverneur-generaal van Neêrlands Indië zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement. Benoemd: Tot kommies-ontv. der ink. en uitg. regten te Koepang (Timor), de komm.-ontv. E. J. W. G. Neirincka; tot 1. komm. bij de dir. der middelen en dom., de 2. komm. bij die dir. W. Humme; tot adj.-boekh. bij het verdukantoor te Batavia, met rang van 1. komm., F. T. J. D. Coelen; tot translateur voor de Engelsche en Maleische talen, J. B. In 't veld; tot translat. voor de Eng. taal, G. G. Batten; tot omg. regter in de 1. afd. op Java, Mr. W. Rappard; tot adv. en prok. bij den raad van just. te Soerabaija, Mr. J. van Gennep; tot 1. komm. bij den alg. ontv. te Soerabaija, J. B. Malherbe; tot kontr. 1. kl., tevens belast met het civiel gezag te Natal, de kontr. 2. kl. H. J. Gout; tot kontr. 2. kl., tevens belast met het civiel gezag in de XX Kotta's, A. F. Intveld; tot komm. op het bureau van den assist.-res. van Sintang (Borneo's Westkust), J. C. Knoop; tot 3. komm. bij de dir. der prod. en civ. magaz. J. F. Veugen; tot komm. voor de kompt. op het kant. van den ass.-res. v. Bandong (Preanger Regentschappen), J. W. Toorop; op het res.-kant. te Batavia: tot 1. komm. J. B. M. Boshouwer; tot 2. komm. J. J. de Thomeze; tot adv. en prok. bij het hoog geregtshof van Ned.-Indië Mr. J. H. Hofmeyr J. Hzn.; tot vendum. te Toeban, J. H. de Senerpont Domis; tot vendum. te Ngawie, E. H. M. Rudolph; bij de kaneelkultuur: Tot opziener 1. kl. L. Fretz; te Cheribon, tot leden, A. M. van Deinse en A. Feist; te Banjoewangie, Dr. H. Zollinger; te Amboyna, W. A. C. Ardesch; te Banda, P. C. L. Hartog en J. E. van Zuylen.

Bevorderd bij de kaneelkultuur: Tot assistent 2. kl. J. Horwarth; tot idem 3. kl. H. E. van Kraaijenoord.

Ontslagen: Op zijn verzoek, onder toekenning van wachtgeld, de omgaande regter Mr. C. J. van Haastert, eervol, Mr. J. van Gennep, als lid in den landraad van Batavia, bij de sub-kommissie van onderwijs te Cheribon, eervol, als leden, J. A. Caspersz en W. Bakhuis; te Banjoewangie, J. G. Pieplenbosch; uit hoofde van vertrek, als lid te Banda, J. C. W. v. Steeden; uit 's lands dienst, met behoud van regt op pens., het lid in den raad van justitie te Mac., P. F. Bosch; de klerk op het residentiebureau te Banda, J. Latoemalea.

Militair Departement. Benoemd: Tot lid van het hoog militair geregtshof van Ned. Indië, de kapt.-luit. ter zee van het sedentaire zeewezen in Ned. Indie N. Baron Gansneb, genaamd Tengnagel.

Bevorderd bij het korps pupillen: Tot maj.-komm., de kapt. L. Rijsendaal; bij de infanterie: Tot maj., de kapt.-adj. van den goev -gen. J. C. F. baron van Heerdt; tot kapts. P. J. C. Hartsteen en J. H. Logeman; tot 1. luits.: C. G. Veenhuyzen, F. H. F. G. Demmeni, J. G. A. van Leeuwen, B. M. H Thörig, C. W. J. Cartall, S. J. Boers en G. R. de Pril; tot 2. luits.: F. L Muller, E. Rehman, A. J. H. Lubeck en W. A. Albrecht; bij de geneesk. dienst, tot offic. van gez. 2. kl. C. L. Doleschall.

Ontslagen: Op zijn verzoek eervol, als adjudant van den goev.-generaal, de maj. der inf. J. C. F. Baron van Heerdt; uit Zr. Ms. mil. dienst de 2. luit. der inf. M. A. D. van der Krap; op zijn verzoek, eervol, met behoud van regt op pensioen, de kapt. der inf. C. J. A. de Quay.

Verleend: Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den betaalmeester 2. kl., in garnizoen te Soerabaya, J. de Fremery.

Toonkunst.

EERSTE STADS-CONCERT.

De heeren *von Königslöw* en *Craeyvanger* voor de Soli van het 1e Concert te engageren, was een goed denkbeeld van het Concert-bestuur. De eerstgenoemde toch had voor vijf jaren hier ter stede reeds vele lauweren geoogst en de heer *Craeyvanger*, als Baszanger gunstig bekend, behoort tot de beste Kunstenaars, welke Utrecht in haar midden telt. Een groot getal heeren was dan ook in de Concertzaal verschenen, terwijl het schoone geslacht *more solito* (op een eerste Concert) slechts door weinige dames vertegenwoordigd werd, wat te bejammeren was, nu zij een vermaard en degelijk Kunstenaar, een zóó uitstekend viool-virtuoos als den heer *von Königslöw* konden hooren, zich aan zijn schoon en edel spel, aan de voordragt van *Beethoven's* onovertreflijk reuzige Concert (1. Deel), aan *Vieuxtemps* Rêverie — jammer echter niet gelukkig met de Piano begeleid — en aan *Ernst's* Hongaarsch-Nationaal-Melodien hadden kunnen vergasten, allen Compositien door den hier hooggeschatten Violist op eene uitmuntende wijze voorgedragen. Wel is waar zou in *Beethoven's* meesterstuk, met veel kracht en *abandon*, met veel accuratesse uitgevoerd, nog meer ziel kunnen gelegd worden, maar ook bragt de heer *von K.* allen door de voordragt vooral zijner laatste solo in verrukking, zoodat hij telkens met luide toejuichingen begroet en meermalen daardoor werd teruggeroepen. Verdient de heer *von Königslöw* als Virtuoos in de Concertzaal hoogen lof, dan toch zal die nog klimmen, wanneer hij als Quartet-Speler in een kleiner kring optreedt. Kunstminnaren, vereerders van het ware Muzikale Schoone! U zal de gelegenheid worden aangeboden dien echten en bescheiden Muzenzoon met de HH. *Dahmen*, *Craeyvanger* en *Bekker*, de overschoone werken van *Haydn*, *Beethoven*, *Fr. Schubert* en anderen in twee Quartet-Soirées te hooren voordragen. Dit genot, wij houden er ons ten volle van overtuigd, wilt gij smaken. Daarnaar ziet ge reeds reikhalzend uit.

Ook den talentrijken heer *Craeyvanger* vielen daverend applaus en op dezelfde wijze de eer der terugroeping ten deel. Zijne uitvoering van *Mozart's* geniale en *Verdi's* in het geheel niet oorspronkelijke Aria was dan ook wel zeer zuiver en verdienstelijk, maar de voordragt daarvan niet zóó als de heer *Craeyvanger* dit zou kunnen, als hij gaf wat zijne natuurlijke middelen vermogen en de kunst hem geleerd heeft. Immers, kan een Nederlander op het bezit van eene welluidende en omvangrijke, diepe Basstem bogen, dan is het uw stadgenoot, de veelzijdig gevormde Kunstenaar, die als Baszanger voor geene technische moeijelijkheden behoeft terugdeinzen, en overal een vloed van toejuichingen verwerven kan, wanneer hij zijne middelen met meer kracht en pathos ten toon spreidt en tracht meer aan de eischen eener noodzakelijke en duidelijke articulatie te beantwoorden.

En nu de uitvoering der groote Instrumentaalwerken. Op het einde van het vorig Concertsaizoen bestond er hoop dat het Orchest van het Stads-Concert, ook gedurende de lente en den zomer, in het Park *Tivoli* zou werkzaam zijn. Ten gevolge van de te hooge eischen echter, en wie weet wat al, heeft dit geen plaats gehad, hoezeer dit in het belang van het tezamenspel, tot daarstelling van een schoon geheel, hoogst wenschelijk ware geweest. Dit in aanmerking genomen, heeft de Directie van 't Stads-Concert wel gehandeld niet met nieuwe of zeer moeijelijke Orchestwerken te beginnen, en daardoor is dan ook eene goede uitvoering van *Beethoven's* 1e Symphonie en de Ouvertures *Ruy Blas* van *Mendelssohn* en *Anacréon* van *Cherubini*, alle uitnemende composities, onder de bekwame leiding van den directeur *Kufferath* bereikt. Het orchest heeft zelfs, na zulk eene lange pause, meerendeels onze verwachting overtroffen. Evenwel bestaat eene onevenredigheid in hetzelve. Het getal Violoncellen is groot, dat der Violen en Alten, naar evenredigheid te klein. Zou het Bestuur in die *lacune* door meesters uit Amsterdam of Rotterdam niet kunnen voorzien? Immers thans per spoortrein gemakkelijker dan ooit, indien..... — en daarvoor vreezen wij — de kas zulks gedoogt.

Dr. KIST.

GEHUWD.

Nov.		
2-	G. F. Bing en M. A. Kok.	Amsterdam.
27	E. J. Braune en C. E. Pieterse.	Amsterdam.
26	J. Borsboom en M. J. Hagemans.	Leijden.
27	C. E. Wald en A. E. v. d. Vliet.	Amsterdam.
26	J. A. Gazan en F. H. Wolf.	Z. Bommel.
27	J. de Goeijen en G. van der Voort.	Zwolle.
27	F. O. Holthaus en J. E. Hermes.	Amsterdam.
27	C. Heidweiler en A. Maks.	Amsterdam.
27	M. E. van Loon en A. S. Cleveringa.	Apingadam.
27	H. Siems en J. M. Otterbeek.	Amsterdam.
21	M. Sterk en A. van Meegdenburg.	Goes.
26	J. de Vries en J. van Amerongen.	Amsterdam.
26	W. A. Veenendaal en A. J. Erkelens.	Rotterdam.

BEVALLEN.

27	M. H. Baggelaar geb. Elandt, zoon.	Amsterdam.
26	M. S. Bauer geb. Verpoorten, zoon.	's Hage.
24	G. Corstius geb. Langeveld, zoon.	Heerenveen.
26	M. J. v. Engelenburg geb. v. Embden, d.	Leijden.
25	J. M. Gestman geb. Marks, dochter.	Leijden.
27	H. S. J. de Gelder geb Gallo, dochter.	Leijden.
26	S. Hesselink geb. Bakker, zoon.	Groningen.
27	A. C. de Heide geb. Ottes, zoon.	Rotterdam.
26	J. Hakman geb. van Wijngaarden, zoon.	Rotterdam.
27	S. Hoorn geb. Leensma, zoon.	Leijden.
26	C. M. Kraaij geb. Kuijpers, zoon.	Amsterdam.
27	M. C. L. Kramers geb. van Wijk, d.	Leijden.
26	C. J. Kok geb. de Bosson, zoon.	Leijden.
27	M. Korenhoff geb. van der Linden, z.	Leijden.
24	M. A. E. Poppelbaum geb. Dwars, d.	Amsterdam.
26	A. M. G. Pesch geb. ten Brink, zoon.	Amsterdam.
22	J. C. C. Parker geb. Wilbrenninck, d.	Zwolle.
27	G. Rouman geb. Offermans, dochter.	Leijden.
26	G. D. Straatman geb. Hendrinks, d.	Arnhem.
27	D. G. Schuurman geb. Elink Schuurman, z.	's Hage.
27	G. C. G. de Vries geb. Roodhuijzen, d.	Amsterdam.
27	J. H. Vonck geb. Mengels Culverhouse, z.	Rotterdam.
27	J. van IJpen geb. Seback, zoon.	Rotterdam.

OVERLEDEN.

26	*Mevr.* R. Abrahams geb. Haijum.	Amsterdam.
25	W. A. Bruins, 61 j.	Amsterdam.
27	E. Claren, 83 j.	Rotterdam.
23	J. T. Furstner, 73 j.	Amsterdam.
27	J. Gillens, 56 j.	Leijden.
24	C. van der Hart.	Brielle.
27	D. van der Huizen dochter, 14 j.	Leijden.
23	W. N. Lambrechtsen van Ritthem.	Middelburg.
25	H. de Leeuw, 75 j.	Leijden.
27	D. J. le Nobel, 70 j.	Leijden.
25	W. A. Oukoop, 56 j.	Breda.
25	*Mevr.* P. J. C. Sloet geb. Boers.	Zutphen.
23	*Mevr.* C. Schäffer geb. Hoop, 73 j.	Amsterdam.
25	*Mevr.* A. P. C. de Sel geb. Wirix, 42 j.	Rotterdam.
24	J. C. F. van Son.	Arnhem.
27	E. Schreuder dochter, 2 j.	Rotterdam.
25	J. Swaan zoon, 13 j.	Amsterdam.
26	A. J. Schreuder zoon, 19 j.	Leijden.
25	A. Suijskens, 69 j.	Haarlem.
22	*Mevr.* H. Weisman geb. Drinklein.	Amsterdam.
27	H. M. Wiersma, 39 j.	Leijden.

ADVERTENTIEN

*** Bevallen van een *ZOON*, J. F. PEELEN, Knoops.

Maarssen, 30 November 1856.

*** Heden overleed, tot bittere droefheid voor ons en onze kinderen, na eene korte ziekte van 3 weken, onzen geliefden jongsten Zoon, WILLEM, in den jeugdigen leeftijd van 22 jaren en 3 maanden.

Utrecht, 30 Nov. 1856.

C. G. VAN VELTHUIZEN.
G. VAN VELTHUIZEN, geb. VAN DE GROENEKAN.

Eenige kennisgeving.

*** Kalm en in hope zalig, ontsliep heden, onze geliefde Vader en Behuwdvader, R. VAN MAZIJK, in den ouderdom van ruim 96 jaren.

Utrecht, 1 December 1856.

E. J. VAN MAZIJK.
P. DWARS.

*** Gisteren ontvingen wij op het onverwachtst het treurige berigt, dat onze dierbare Zoon, JOOST, in de O. Indiën, na eene kortstondige ziekte, op den 28. September jl., in den ouderdom van ruim 25 jaren is overleden. Diep treft ons en onze overige kinderen dezen slag, maar wij wenschen Gode te zwijgen.

Utrecht, 1 Dec. 1856.

A. ROELOFSZ, Emer. Pred.
J. C. ROELOFSZ—Freyss.

Eenige kennisgeving.

AANBESTEDING.

*** Op Zaturdag den 6. December 1856, des namiddags ten 1 ure, zal door eene Commissie uit Gedeputeerde Staten, aan het locaal van het provinciaal bestuur te Utrecht, in het openbaar worden aanbesteed, het driejarig onderhoud, ingaande 1 Januarij 1857, van den Provincialen Grindweg tusschen *Doorn* en *Leusden*. Het bestek, waarnaar de besteding geschiedt, ligt ter lezing: te Utrecht, ter Provinciale griffie in het Gouvernementshuis en verdere plaatsen, waar dergelijke bestekken gewoonlijk ter visie worden gelegd. Te Vreeswijk in het logement bij *van Reenen*. Voorts te Doorn en Leusden in de Regthuizen aldaar. Nadere inlichtingen kunnen worden verkregen bij de Directie van den Waterstaat te Utrecht.

Utrecht, den 20. November 1856.

De Gedeputeerde Staten van Utrecht,
S. VAN HEEMSTRA, Voorzitter.
C. W. MOORREES, Griffier.

HOUTVERKOOPING OP VREDENDAAL

bij W. KOUWENHOVEN,

*** op Donderdag 4 December 18[illegible] van EIKEN-, IEPEN-, WILGEN- ESSCHEN BOOMEN, HAKHOUT EIKEN TAKKENBOSSEN, staande op *Koelenbe*[illegible] in het *Burenveld*, langs den Biltschen straatweg, *Arenberg* en op Vredendaal, ten overstaan van Notaris VOSMAER, te Utrecht.

*** De verkooping van BOOMEN, HO[illegible] HOUT en STIKTEEN op de plaatsen *Gansenho*[illegible] *Cromwijck* en de *Twaalf Morgen*, aangekondigd [illegible] gen 8 December e. k. is **uitgesteld** tot Vrijdag 12 December 1856, 's morgens tien ure.

*** Op Dingsdag 9. December 1856 en volgen[illegible] dagen des voormiddags ten 10 ure, zal ten kanto[illegible] van het *Stads-Venduhuis aan de Mariaplaats* [illegible] Utrecht, de gewone DRIEMAANDELIJKSCH[illegible] VERKOOPING worden gehouden van velerha[illegible] MEUBELEN en andere ROERENDE GOEDERE[illegible] breeder bij aanplakbilletten vermeld. De hierbij [illegible] voegen goederen worden dagelijks tot *Donderdag* [illegible] *December*, ten kantore voornoemd, aangenome[illegible] zullende alles Maandag 8 December, voor een ied[illegible] te zien zijn.

Nederlandsche Rhijn-Spoorweg-Maatschappij.

*** De Directie brengt ter kennis van het p[illegible] bliek, dat alle reclames ter zake van het Goeder[illegible] vervoer, alleen dan kunnen onderzocht worden, wa[illegible] neer de vrachtbrieven, bij de Goederen behoorend[illegible] aan haar worden ingezonden. Bij het niet overle[illegible] gen van de bedoelde documenten, hebben belangheb[illegible] benden het alzoo aan zich zelven te wijten, dat a[illegible] hunne reclames geen gevolg wordt gegeven.

Amsterdam, 29 November 1856.

De Directie der Nederlandsche Rhijn-Spoorweg Maatschappij,
Chas. Wm. HESLEDEN, President.
J. C. s' JACOB, Secretaris.

UURSVERANDERING CONCORDIA.

*** In plaats van 's avonds 7 uur des midda[illegible] 1½ uur. Kantoor Utrecht bij VAN BEUZEKOM[illegible] Neude.

J. BUITINK.

*** De ondergeteekende heeft de eer het geëerd[illegible] publiek te berigten, dat hij van heden af geheel [illegible] ingerigt voor het **St. NICOLAASFEEST**. Hopende zich met een ruim bezoek vereerd te zien blijft hij tevens zich minzaam aanbevelen tot het le[illegible] veren van GEBAK, GELEIJEN en al wat tot h[illegible] vk behoort.

H. C. VAN SENDEN
Banketbakker en Confiturier
Donkere Gaard, Letter F. No. 141.

*** De ondergeteekende heeft de eer hare ge[illegible] achte begunstigers te berigten, dat zij bij het aan[illegible] staande **St. Nicolaasfeest** meer dan rui[illegible] is voorzien van Nieuwe Fransche en Duitsche KIN[illegible] DER SPEELGOEDEREN, beloovende een solied[illegible] en prompte bediening.

De Wed. H. H. SMIT
Lijnmarkt 2de Huis van de Zadelstraat No. 55.

ALPHONSE DEGON, te Leyden.

Geoctroyeerd door Z. M. den Koning der Nederlanden.

*** Op zijne nieuwe oeconomische Gegoten IJzeren KOOKFOURNUIZEN en KAGCHELS, berigt dat het **Dépôt** van bovengenoemde voorwerpen voor de provincie en de stad Utrecht is gevestigd bij **OSTI & Co.** aldaar, die zich tot de levering derzelven bij het Publiek aanbevelen.

Leyden, 15 November 8856.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH en ZOON.